

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.07.1996, sp. zn. Tcnu 10/96, ECLI:CZ:NS:1996:TCNU.10.1996.1

Číslo: 48/1996

Právní věta: Osobu, která požívala jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky tzv. privilegia nestihatelnosti, ale byla tohoto privilegia ve vztahu ke konkrétnímu trestnému činu zbavena tím, že Poslanecká sněmovna dala souhlas s jejím trestním stíháním, nelze bez nového souhlasu ve smyslu čl. 27 odst. 4 Ústavy trestně stíhat pro týž trestný čin po tom, co se stala opět poslancem uvedené komory Parlamentu České republiky v dalším volebním období.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.07.1996

Spisová značka: Tcnu 10/96

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Trestní stíhání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 11 1/1993 Sb. Čl. 27 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 48

Osobu, která požívala jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky tzv. privilegia nestihatelnosti, ale byla tohoto privilegia ve vztahu ke konkrétnímu trestnému činu zbavena tím, že Poslanecká sněmovna dala souhlas s jejím trestním stíháním, nelze bez nového souhlasu ve smyslu čl. 27 odst. 4 Ústavy trestně stíhat pro týž trestný čin po tom, co se stala opět poslancem uvedené komory Parlamentu České republiky v dalším volebním období.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 7. 1996 sp. zn. [Tcnu 10/96](#))

Nejvyšší soud České republiky rozhodl tak, že J. V. je jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zvolený ve volbách konaných ve dnech 31. 5. až 1. 6. 1996 vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení, a proto jej bez souhlasu Poslanecké sněmovny ve smyslu čl. 27 odst. 4 Ústavy (č. 1/1993 Sb.) nelze stíhat.

Z odůvodnění:

Usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 731 ze dne 25. 7. 1995 byl podle § 4

písm. n) zák. č. 35/1989 Sb., o jednacím řádu České národní rady, ve znění pozdějších předpisů, udělen souhlas k trestnímu stíhání poslance J. V. pro skutek záležící v tom, že dne 6. 6. 1995 měl uzavřít za Sdružení pro republiku – Republikánskou stranu Československa s tiskárnou Mír, a. s., v Praze 10 smlouvu o vytištění 1 000 000 kusů letáků s názvem „Informace spolkové vlády pro vedení sudetoněmeckého landsmanschaftu“, který měl mít zcela nepravdivý obsah, dne 3. 7. 1995 pak měl předat též tiskárně písemné materiály jako podklad pro tisk uvedeného letáku a dále dne 13. 7. 1995 měli zástupci Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa převzít celý náklad letáků, který měl být po tomto datu rozšířen po všech krajích České republiky, čemuž mělo předcházet rozeslání sdělení podepsaného poslancem J. V. oblastním zástupcům strany s pokyny pro distribuci, přičemž u části obyvatelstva měl obsah tohoto letáku vyvolat vážné znepokojení.

Pro tento skutek posouzený jako trestný čin šíření poplašné zprávy podle § 199 odst. 1 tr. zák. byla na obviněného J. V. dne 30. 1. 1996 podána obžaloba u Obvodního soudu pro Prahu 10.

Samosoudce Obvodního soudu pro Prahu 10 předložil Nejvyššímu soudu České republiky tuto trestní věc s návrhem na rozhodnutí podle § 10 odst. 2 tr. ř. o tom, zda a do jaké míry je obviněný vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení.

Samosoudce poukazuje v tomto návrhu na to, že ode dne 1. 6. 1996 je obviněný J. V. poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vzniklé ve volbách konaných ve dnech 31. 5. až 1. 6. 1996. Podle názoru samosoudce vyvstávají s ohledem na tuto skutečnost pochybnosti o tom, zda je obviněný J. V. znovu vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení či nikoli.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal předložený návrh a dospěl k těmto závěrům:

V posuzovaném případě jde vlastně o zodpovězení otázky, zda osobu, která požívala jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky tzv. privilegia nestihtelnosti, ale byla tohoto privilegia zbavena ve vztahu ke konkrétnímu trestnému činu tím, že Poslanecká sněmovna dala souhlas s jejím trestním stíháním, lze trestně stíhat pro týž trestný čin i po tom, co se stala opět poslancem uvedené komory Parlamentu České republiky v dalším volebním období.

Podle čl. 27 odst. 4 Ústavy poslanec ani senátor nelze trestně stíhat bez souhlasu komory, jejímž je členem. Odepře-li komora souhlas, je trestní stíhání navždy vyloučeno.

Jde o procesní vynětí určité osoby z pravomoci orgánů činných v trestním řízení, záležící v její nestihtelnosti. Překážka trestního stíhání je stanovena pouze tím, že jde o poslance nebo senátora Parlamentu České republiky. Důvod vynětí tu spočívá v určitém ústavním postavení osoby, o jejíž stíhání jde.

Podle názoru Nejvyššího soudu České republiky je pak pro zodpovězení položené otázky důležité právní vymezení tohoto ústavního postavení.

Podle čl. 19 odst. 2 Ústavy mandát poslance nebo senátora vzniká zvolením. Podle čl. 25 písm. b) Ústavy zaniká mandát poslance uplynutím volebního období. Jestliže tedy určitá osoba vykonává funkci poslance více volebních období, a to i v případě volebních období po sobě následujících, stává se v každém volebním období poslancem znovu po tom, co jí ve smyslu příslušných ústavních ustanovení přestala být. Jinými slovy, její ústavní postavení poslance je každé volební období nové a vyplývá také z nových právních skutečností.

Takto je nutno chápat i procesní překážku nestihtelnosti stanovenou v ustanovení čl. 27 odst. 4 Ústavy. Vznik nového mandátu poslance je vždy novou překážkou bránící trestnímu stíhání ve smyslu uvedeného ustanovení. Není přitom rozhodné, zda jde o trestní stíhání pro stejný konkrétní trestný

čin. Jak již bylo uvedeno, tato procesní překážka je vymezena jen ústavním postavením určité osoby. Dala-li tedy v jednom volebním období komora, jejímž je určitá osoba členem, souhlas s trestním stíháním pro konkrétní trestný čin, nemůže tento souhlas být vztahován na stíhání této osoby pro další volební období, ve kterém se opět stala poslancem této komory. Jde o obdobnou situaci jako v případě, kdy osoba, která nebyla v době spáchání trestného činu poslancem, byla pro tento čin stíhána, avšak později se poslancem stala, takže je k jejímu dalšímu stíhání třeba souhlasu komory, jejímž je členem.

S tímto výkladem ústavního postavení poslance vyplývajícího z poslaneckého mandátu úzce souvisí i výklad pojmu ustanovení čl. 27 odst. 4 Ústavy „komora, jejímž je poslanec členem“. Je zřejmé, že postavení poslance, jak je shora citovanými ustanoveními stanoveno, vymezuje tento pojem tak, že může jít jen o konkrétní komoru složenou z poslanců zvolených ve stejném volebním období, v jakém je zvolen poslanec, s jehož stíháním má být vysloven souhlas.

Závěrům Nejvyššího soudu České republiky ostatně nasvědčuje i skutečnost, že osoba, která byla zbavena privilegia nestíhatelnosti ve vztahu ke konkrétnímu trestnému činu jako poslanec, se může stát v dalším volebním období senátorem, tedy členem druhé komory Parlamentu. V takovém případě nepoužitelnost předchozího souhlasu s trestním stíháním vyplývá i z toho, že nejde o souhlas komory, jejímž je poslanec členem, ani z hlediska druhu této komory.

Pro úplnost je třeba dodat, že z druhé věty čl. 27 odst. 2 Ústavy, která stanoví, že je trestní stíhání navždy vyloučeno, odepře-li komora souhlas, nelze dovozovat, že by totéž platilo i v případě, kdy komora vysloví souhlas s trestním stíháním. Pokud by měl platit takový závěr, muselo by to být v Ústavě výslovně uvedeno právě tak, jak je tomu v případě odepření souhlasu. Ze skutečnosti, že tomu tak není, lze naopak dovozovat záměr zákonodárce nepřikládat souhlasu s trestním stíháním takový význam.

Nejvyšší soud České republiky proto rozhodl podle § 10 odst. 2 tr. ř. tak, že J. V. je jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zvolený v současném volebním období vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení a nelze jej proto stíhat bez souhlasu Poslanecké sněmovny pro skutek, který je předmětem řízení v této trestní věci.

Samosoudce Obvodního soudu pro Prahu 10 proto vyžádá souhlas Poslanecké sněmovny ve smyslu čl. 27 odst. 4 Ústavy. Bude-li souhlas udělen, může samosoudce pokračovat v soudním řízení na podkladě podané obžaloby.